

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพ นครสวรรค์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ เพื่อ 1) ประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ 2) เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ 3) เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ได้ประเมินใน 2 ส่วน คือ 4.1) ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ต่อการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก 4.2) ผลผลิตด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักศึกษา ในหมวดวิชาหมวดวิชาชีพ จากการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของชิปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาในการประเมินโครงการใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการ ประกอบด้วย ครู และนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 798 คน จำแนกเป็นครู จำนวน 45 คน และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 753 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ฉบับ และแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1 ฉบับ ดังนี้ ฉบับที่ 1 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านบริบทของโครงการลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ฉบับที่ 2 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ฉบับที่ 3 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ฉบับที่ 4 สำหรับนักเรียน นักศึกษา ถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพ นครสวรรค์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ฉบับที่ 5 แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2558 ลักษณะเป็นแบบสรุปคะแนนร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาชีพ ของนักเรียน นักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการประเมินโครงการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการประเมิน ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ หลังจากดำเนินงานโดยมีผลการประเมินในแต่ละด้านดังนี้

1.1 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ในภาพรวม ครูมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายข้อ เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การชี้แจงความเข้าใจในแผนการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย และเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมาก คือ เรื่อง แผนการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย

1.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ในภาพรวมครูมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภายนอก (ประเภทบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถานประกอบการ) รองลงมาคือ ความเพียงพอของแหล่งเรียนรู้ภายนอก (ประเภทบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถานประกอบการ) ต่อนักเรียน นักศึกษา และ ความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภายในวิทยาลัย เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ห้องอินเทอร์เน็ตห้องสมุด และห้องส่งเสริมวิชาชีพ เป็นความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภายนอก (ประเภทบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถานประกอบการ) ตามลำดับ ข้อที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ ความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการ

1.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวมครูมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การนำข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการ

ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย รองลงมา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือการชี้แจง/การประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์อย่างเป็นระบบ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ มีการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย

1.4 ด้านผลการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1.4.1 ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องที่นักเรียนนักศึกษามีความพอใจสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความพึงพอใจต่อการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก (ประเภทบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถานประกอบการ) วิทยาลัยใน การศึกษาดูงาน หรือฝึกประสบการณ์ รองลงมานักเรียนนักศึกษามีความพอใจอยู่ในระดับมาก คือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยีในการดำเนินงานตรงกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ส่วนเรื่องที่นักเรียนนักศึกษามีความพอใจต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพียงพอกับความต้องการ สรุปได้ว่า นักเรียนนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ

1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาชีพของ นักเรียน นักศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ พบว่า

1.4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาชีพ ของนักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2558 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม และ มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนมากกว่าปีการศึกษา 2557 ร้อยละ 8.14

1.4.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม และ มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนมากกว่าปีการศึกษา 2557 ร้อยละ 10.44

อภิปรายผล

จากผลการประเมินการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ พบว่า การดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีผลกระทบจากการดำเนินงาน ซึ่งได้นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกจากผลการประเมิน พบว่า ผลการดำเนินงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ มีความพร้อมของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย มีการชี้แจงความเข้าใจในแผนการดำเนินงานมีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการ มีการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย มีแผนการดำเนินโครงการ มีการชี้แจงความเข้าใจในแผนการดำเนินโครงการ มีการกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการยังมีความพร้อมในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย รวมทั้งครู และนักเรียนนักศึกษา ยังมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษา ของ ภัทรภรณ์ มานิตย์ (2550) ได้ศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ของกลุ่มวิทยาลัยโป่งสา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบว่าในการจัดการแหล่งเรียนรู้ได้ มีการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สํารวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ และกำหนดครูผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจวรรณ ระตา (2551) ที่พบว่า การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน บุคลากร สถานที่และกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกคนได้ดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการเรียนการสอน

2. ด้านปัจจัยการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ จากผลการประเมิน พบว่า ในภาพรวมครุมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภายนอก (ประเภทบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถานประกอบการ) รองลงมาคือ ความเพียงพอของแหล่งเรียนรู้ภายนอก (ประเภทบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถานประกอบการ) ต่อนักเรียน นักศึกษา และความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภายในวิทยาลัย เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ห้องอินเทอร์เน็ตห้องสมุด และห้องส่งเสริมวิชาชีพ เป็นความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภายนอก (ประเภทบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถานประกอบการ) สอดคล้องกับ รายงานการติดตามความก้าวหน้าของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ได้รายงานการติดตามความก้าวหน้าในการจัดการแหล่งเรียนรู้ปี 2549-2550 ในส่วนของห้องสมุดซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายผลักดันให้ห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศปรับเปลี่ยนให้มีบริการที่หลากหลายเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของประชาชนทุกคน โดยจัดให้มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์บริการอินเทอร์เน็ต ผีกรอบมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ปรับปรุงอาคารสถานที่ให้สวยงามร่มรื่นสะดวกสบาย รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆที่สามารถเชิญชวนให้ประชาชนเข้าไปใช้ห้องสมุดให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

โดยสำนักงานบริหารการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้บริการการเรียนรู้ตามอัธยาศัยในรูปแบบกิจกรรม รายการวิทยุเพื่อการศึกษา รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาการใช้บริการห้องสมุดประชาชน การจัดกิจกรรมของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของเบิร์กส์ (Burks : 1994) ได้ศึกษาสภาพและการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 แห่งในมลรัฐเท็กซัสตอนเหนือ พบว่าครูมีบทบาทและอิทธิพลต่อนักเรียนในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ซึ่งครูจำนวนมากยังไม่ตระหนักถึงคุณค่าของหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนบรรณารักษ์และครู ต้องทำงานสัมพันธ์กันมากขึ้น นอกจากนี้บรรณารักษ์ต้องส่งเสริมให้ทุกคนใช้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลาง การศึกษาของโรงเรียนเพิ่มขึ้นส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้าข้อมูลจากวัสดุห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ห้องสมุดมีความพร้อมมีคุณค่าสอดคล้องกับวิชาการของโรงเรียนและประสานงานกับครูผู้สอน นำนักเรียนเข้าไปใช้ห้องสมุดในการจัดการเรียนการสอน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการประเมินของ พิเศษฐ์ ทิพย์อักษร (2551) ได้ศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนในฝันทั้ง 5 ด้าน คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสิ่งพิมพ์ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคลไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับผลการประเมินของ นันทะ ศรีเจริญโชติ (2551) ได้ประเมินโครงการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านแห่แม่แจ่ม จังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินบริบทของโครงการเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของสภาพแวดล้อม โครงการความสอดคล้องและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการเกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ ความเพียงพอของงบประมาณและความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินงานประเมินกระบวนการของโครงการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมใช้แหล่งเรียนรู้ของนักเรียนครูและการนิเทศติดตาม โครงการประเมินผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับปริมาณของแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะ การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทักษะ การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการผลการประเมินพบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้งด้านบริบทด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต ผ่านเกณฑ์การประเมินและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ จากผลการประเมิน พบว่า ความคิดเห็นของครูในภาพรวมครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด

3 ลำดับแรก คือ การนำข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการ รองลงมา คือ การดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัย อย่างเป็นระบบ และการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของปริญญญา ไตรพรหม (2552) ได้พัฒนาแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ สำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็กที่ได้พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน แนวทางการดำเนินงานมี 3 ขั้นตอนคือ 1) การวางแผน แนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ สำรวจสภาพความพร้อมด้านศักยภาพของโรงเรียน ออกแบบการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและประชาชน ทราบ 2) การดำเนินงานการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ นำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ไปสู่การ ปฏิบัติงาน พัฒนาบุคลากรโดยการจัดประชุม การเข้ารับการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน คั่นคว้า และจัดการ ทรัพยากร กำหนดบทบาทหน้าที่ งบประมาณ อาคารสถานที่ และ 3) การติดตามประเมินผล และรายงาน ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์ เครื่องมือ และระยะเวลาในการติดตาม ประเมินผลตามแนวทางการส่งเสริม การใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ประเมินร่วมกันระหว่างคณะทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ซึ่งมี ความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำไปเป็นแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถิรมนัส ยอดบุญมา (2551) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ตามกรอบ แนวคิด 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาของแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านรูปแบบในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า 1) ความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูคือ ควรมี การสร้างจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มากขึ้น ควรมีการเก็บข้อมูลแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปใช้ควรมีการประสานงานวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น การใช้วิทยากรในท้องถิ่น การประกอบอาชีพไปถึงวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน และควรมีการจัดกิจกรรม ประกวดการผลิต สื่อ และนวัตกรรมทางการเรียนการสอนนอกจากนี้ผลการประเมิน ยังสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ทักษิณี เป็นสูงเนิน (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอ่าห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา วิทยาลัยอ่าห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ก่อนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีเพียงพอและไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์ ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง ผู้เรียน ไม่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่อยู่รอบ ๆ ตัวได้ จึงดำเนินการพัฒนา โดยปรับปรุงพัฒนาห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์ วัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เพียงพอต่อการเรียนรู้ จัดระบบควบคุมดูแลรักษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และยัง ได้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้ กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการการระดมความร่วมมือ การนิเทศ กำกับและติดตาม และกิจกรรม การมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจด้านการจัด และการใช้แหล่งเรียนรู้ สามารถดำเนินการพัฒนาปรับปรุงห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทาง คอมพิวเตอร์ ให้มีสภาพบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีวัสดุครุภัณฑ์ประจำห้องที่เพียงพอมี การบริหารจัดการที่เป็นระบบ แต่การจัดแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อดำเนินการพัฒนาใน วงรอบที่ 2 ด้วยกิจกรรมการมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคการประชาสัมพันธ์ การเสนอโครงการ การยกย่อง และประกาศเกียรติคุณผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถ จัดทำแหล่งเรียนรู้ได้เสร็จสมบูรณ์ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวัสดุ สิ่งของ และแรงงานจากชุมชน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นตัวอย่างในการดำเนินงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มี สิ่งแวดล้อมที่ ร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่เป็นไปตามสภาพธรรมชาติของผู้เรียน บรรยากาศการเรียนรู้เป็นที่ พึงพอใจ เป็นการสร้างเสริมคุณภาพทางวิชาการและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งสุขภาพ อนามัยของผู้เรียน ทำให้การเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และยังสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สมิต (Smith, 1991, pp.2228-A) ได้ศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยได้ ศึกษา ณ มลรัฐจอร์เจีย พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ โรงเรียน จะต้องมีกิจกรรมการประเมินงานอยู่เสมอ มีระบบการดำเนินงานด้านวิชาการที่เข้มแข็ง มีบรรยากาศ ทางวิชาการ และมีผู้นำองค์กรที่เข้มแข็ง

4. ด้านผลการดำเนินงานของโครงการส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก
วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

4.1 ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่ง
เรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผล
การประเมินในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องที่นักเรียน นักศึกษามีความพอใจสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ
ความพึงพอใจต่อการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก (ประเภทบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาน
ประกอบการ) วิทยาลัยใน การศึกษาดูงาน หรือฝึกประสบการณ์ รองลง มานักเรียน นักศึกษามีความ
พอใจอยู่ในระดับมาก คือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยีในการดำเนินงานตรงกับความต้องการ
ของนักเรียน นักศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของทัศนีย์ เป็นสูงเนิน (2552) ได้ศึกษาการพัฒนา
แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาโรงเรียนอ่างห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า
สภาพการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาโรงเรียนอ่างห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา ก่อนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอและไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงได้
ดำเนินการพัฒนาโดยปรับปรุงพัฒนาห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทาง
คอมพิวเตอร์ วัสดุ ครุภัณฑ์ให้ เพียงพอต่อการเรียนรู้ จัดระบบควบคุมดูแลรักษา เพื่อให้เกิดการ
พัฒนาที่ยั่งยืนและยังได้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการ
เรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการการระดมความร่วมมือ การนิเทศ กำกับ
และติดตาม และกิจกรรมการมีส่วนร่วม เมื่อดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ด้วยกิจกรรมการมีส่วน
ร่วมโดยใช้เทคนิคการประชาสัมพันธ์ การเสนอโครงการการยกย่องและประกาศเกียรติคุณผู้มีส่วน
ร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถจัดทำแหล่งเรียนรู้ได้เสร็จ
สมบูรณ์ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวัสดุ สิ่งของ และแรงงานจากชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ใน
โรงเรียนเป็นตัวอย่าง ในการดำเนินงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อม ที่ร่มรื่น สวยงาม
น่าอยู่เป็นไปตามสภาพธรรมชาติของผู้เรียน บรรยากาศการเรียนรู้อเป็นที่พึงพอใจ เป็นการสร้างเสริม
คุณภาพทางวิชาการและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งสุขภาพอนามัยของผู้เรียน ทำให้การเรียน
เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ผลการประเมินด้านผลผลิตการดำเนินโครงการ
ยังสอดคล้องกับผลการประเมินของ นันทะ ศรีเจริญโชติ (2551) ได้ประเมินโครงการการพัฒนาแหล่ง
เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านแม่แป๊ะ จังหวัดนราธิวาส ผลการประเมินพบว่า
ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
ทั้งด้านบริบทด้านปัจจัยเบื้องต้นกระบวนการและผลผลิตผ่านเกณฑ์การประเมินและมีความเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาชีพ ของ นักเรียน นักศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการ
ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ พบว่าปีการศึกษา 2558

นักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาชีพออยู่ในระดับดีเยี่ยม และมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนมากกว่าปีการศึกษา 2557 ร้อยละ 8.14 ส่วนนักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาชีพออยู่ในระดับดีเยี่ยม และมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนมากกว่า ปีการศึกษา 2557 ร้อยละ 10.44 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อินโดรยานโต (Indriyanto, 1993) ได้ศึกษา ผลกระทบของแหล่งเรียนรู้ทางบ้านและชุมชนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนประถมศึกษา ในประเทศอินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดผลกระทบของทางบ้านและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอินโดนีเซีย ระดับชั้น 6 ที่เรียนคณิตศาสตร์ในภาษา การศึกษาประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ใน 3 จังหวัด คือ ชาวาตะวันตก ชาวาเวซีใต้ และนูซาเทงการาตะวันตก เพื่อศึกษาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้รับข้อมูลจากนักเรียนชั้น 6 จำนวน 2,010 คน และผู้ปกครอง ครูผู้สอน ระดับชั้น 6 จำนวน 134 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 3 จังหวัด ผลวิจัยพบว่า ในระหว่างตัวแปรบ้านและแหล่งความรู้ในชุมชน ผู้ปกครองและชุมชนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในเมืองภาษา จากการศึกษา แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและได้มีการนำเอาแหล่งความรู้ในชุมชนมาประกอบการเรียนการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบรย์บอย และล๊อคเคิลียร์ (Brayboy-Locklear, 2003) ได้ศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยที่มีผลต่อการปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนเชื้อสายอเมริกันดั้งเดิมจากวิทยาลัยในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยยึดกรอบความคิดจาก Resiliency Theory ของ Henderson และ Milstien เนื่องจากนักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีผลการเรียนต่ำกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์มีคะแนนแรงจูงใจในการเรียนที่ดีที่แตกต่างกัน และจากการสัมภาษณ์ก็ได้ผลอย่างเดียวกัน ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยให้มีความเอื้ออาทรและมีการสื่อสาร ความคาดหวังที่ดีต่อนักเรียนเชื้อสายอเมริกันดั้งเดิม จะเพิ่มให้นักเรียนมีโอกาสกลับตัวเรียนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

จากการประเมินโครงการ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีข้อเสนอแนะ ในการนำไปใช้ ดังนี้

1.1 สร้างความตระหนักร่วมกันกับบุคลากรของวิทยาลัยในการจัดทำแผนการดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก ทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ

ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านบริหารงานบุคลากร ให้ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงาน ตามโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สนับสนุนงบประมาณด้านความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการ และสนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีบทบาทอย่างเต็มที่ เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และพัฒนาการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

1.3 มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินโครงการ นำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่ได้จากการประเมินโครงการมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่องตามลำดับ

1.4 มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยให้ครู นักเรียน นักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อการประเมินต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการ เพื่อแก้ปัญหาความยากจน

2.2 ควรมีการประเมินโครงการส่งเสริม และเพิ่มศักยภาพแหล่งเรียนรู้ภายในวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

2.3 ควรประเมินโครงการพัฒนาบุคลากร เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศสำหรับรองรับตลาดแรงงานในกลุ่มอาเซียน